herpy

KAMÆLEONER

Crater Highlands Side-striped Chameleon

Trioceros sternfeldi

Trioceros sternfeldi er en lille, levendefødende kamæleon fra de høje bjerge i det nordlige Tanzania, Mount Meru og Kilimanjaro. Den blev beskrevet som en underart af *Trioceros rudis*. Der findes kun lidt viden om pasningen. Arten kræver et køligt terrarie med tydeligt nattefald og høj nattefugt.

Familie: Chamaeleonidae Tidligere navn: *Chamaeleo sternfeldi*

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**15-18 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**3-5 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Bjergskov**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**45 × 45 × 90 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**20-22 °C**
Hotspot	**24-25 °C**
Temperatur, nat	**8-14 °C**
Luftfugtighed	**50-100 %**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter**
Holdes	**Enkeltvis**

AVL

Formering	**Levendefødende**
Kuldstørrelse	**2-18 unger**
Drægtighed	**90-160 dage**

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten står på CITES liste II og i EU's bilag B (forordning 338/97), som alle kamæleoner af slægten *Trioceros*. Handel over grænser kræver derfor CITES- og EU-dokumenter, som i Danmark udstedes af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV). Spørg sælger om dokumentation for dyrets herkomst. Ingen kamæleoner er forbudt for private i Danmark (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015), så de almindelige regler gælder.

Om arten

Trioceros sternfeldi er en lille, træboende kamæleon i gruppen af små bjergkamæleoner med en række større skæl langs siden, som også omfatter *Trioceros rudis* og *Trioceros ellioti*. Voksne dyr måler 6-8 cm fra snude til kloak. Den samlede længde er ikke målt for arten; boksens 15-18 cm er længden hos *T. rudis*.

Kroppen er kraftig, og hovedet kort og bredt. Det tydeligste kendetegn er issekammen, som bliver bredere bagtil og hos mange dyr ender i en lille knop. Snuden har ingen tap. Kammene under struben og bugen er korte og svage, og rygkammen er lav. Skællene på siderne er små og ujævne med spredte større skæl; de største danner en række fra nakken til halens rod, og hos nogle dyr ligger der en svagere række nedenunder. Farven hos levende dyr er ikke beskrevet nærmere; *T. rudis* er grøn til rødbrun.

T. sternfeldi blev beskrevet i 1963 som en underart af *T. rudis*, blev i 1997 regnet som synonym med den og regnes i dag for en selvstændig art. *T. rudis* findes i Burundi, Rwanda, det vestlige Uganda, Kenya og det østlige Congo, mens *T. sternfeldi* kun kendes fra Tanzania. Ældre hobbylitteratur om *T. rudis* kan derfor omfatte denne art.

Arten er levendefødende. Navnet hædrer den tyske zoolog Richard Sternfeld (1884-1943).

Udbredelse og levested

Trioceros sternfeldi kendes kun fra det nordlige Tanzania: Mount Meru og Kilimanjaro. Typelokaliteten er Laikinae på Mount Meru i omkring 2.300 m højde, og på Mount Meru er arten fundet op til omkring 2.750 m. Bjergkamæleoner fra højlandet omkring Ngorongoro-krateret regnes ofte med til arten, men deres placering er ikke afklaret. Udbredelsen er begrænset til nogle få bjergmassiver, men arten er vurderet som ikke truet (LC).

> **Oprindelig udbredelse:** Tanzania.

LEVESTED

Levestedet er køligt højland i 2.300-2.750 m højde. I den højde er dagene milde og nætterne markant køligere. Vegetation, temperaturer og fugtighed på fundstederne er ikke dokumenteret for arten. De nærtstående bjergkamæleoner *Trioceros hoehnelii* og *Trioceros werneri* lever i tæt, grenet vegetation i et køligt og fugtigt klima med kolde nætter, hvor de finder skjul og drikker dråber fra bladene.

Pasning

TERRARIET

Der findes kun lidt viden om pasningen af *Trioceros sternfeldi*, og arten ses sjældent i fangenskab. Tallene i vejledningen er lånt fra de nærtstående bjergkamæleoner: klimaet fra *Trioceros hoehnelii*, UVB fra *T. hoehnelii* og *Trioceros ellioti* og terrariet, ungerne og drægtigheden fra *T. ellioti*.

Et voksent dyr skal have et terrarie på mindst 45 × 45 × 90 cm (længde × bredde × højde). Højden bruges mere end bunden, og større er bedre: et større terrarie gør det lettere at lave en jævn gradient uden at lyset og varmen bliver for kraftige.

Vælg et hybridterrarie af glas og net eller et netterrarie, og sørg for, at luften bevæger sig, for stillestående luft giver luftvejsinfektioner. Terrariet skal helst stå et køligt sted, hvor nætterne bliver køligere end i en opvarmet stue. Indret det tæt med levende planter og tynde grene i flere højder, så dyret kan klatre og trække sig tilbage i løv. Bund er ikke nødvendig.

Læs mere: Lys og UVB

TEMPERATUR

Arten kommer fra køligt højland og tåler varme dårligt. Om dagen skal der være 20-22 °C, med en solplads på 24-25 °C, så dyret kan varme sig op om morgenen. Resten af terrariet må ikke være varmere end 24 °C. Varmen kommer fra en pære eller spot monteret i god afstand, så der ikke er risiko for forbrændinger.

Om natten skal temperaturen falde til 8-14 °C. Det tydelige fald er vigtigt for sundheden, især hos unger. I en varm lejlighed om sommeren skal terrariet flyttes til et køligt rum eller køles.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Natten er den fugtige tid. Luftfugtigheden skal stige mod 100 % om natten, med tåge fra en ultralydsforstøver i 3-4 timer sidst på natten og tidligt om morgenen. Om dagen må den falde til omkring 50-70 %. Forstøv terrariet i 5-10 minutter både om morgenen og sidst på eftermiddagen, så dyret kan drikke dråber fra bladene. Arten drikker ikke af en skål, men tager gerne imod et drypanlæg.

Grene og blade skal tørre i løbet af dagen: overflader, der er våde hele tiden, giver sår på fødderne og skimmel. Brug destilleret vand i forstøveren, og sæt to hygrometre i hver sin ende af terrariet.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og kræver kraftigt lys 12 timer i døgnet hele året, fra et T5 HO-rør på 6500 K eller en kraftig LED-lampe over terrariets bredde. Terrariet skal være helt mørkt om natten.

UVB er nødvendigt. Sigt mod Ferguson-zone 3, altså et UV-indeks på 3-4 på solpladsen, og giv dyret mulighed for at søge skygge. Kontrollér med en UV-måler, og skift røret efter producentens anvisning, fordi effekten falder med alderen. Direkte sol gennem glas giver ingen UVB og kan overophede et lille terrarie.

FODER

T. sternfeldi æder insekter: fårekyllinger, græshopper, fluer, kakerlakker og silkeorme. Små bjergkamæleoner tager gerne små byttedyr, også som voksne, så prøv forskellige størrelser. Frugt og grønt er ikke nødvendigt.

Unger fodres hver dag, voksne dyr hver anden dag, så de holder en slank vægt. Mængder til arten er ikke dokumenteret. Foderinsekterne skal selv have et rigt foder med grønt og korn. Støv dem med ren kalk uden D3 ved hver fodring og med et vitamintilskud én gang om måneden. D3 dannes i huden under UVB-lyset.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten holdes enkeltvis. Små bjergkamæleoner kan være milde, men reagerer pludseligt og voldsomt, når to dyr møder hinanden, og kan skade hinanden alvorligt. Ungerne skilles så tidligt som muligt.

Arten er et dyr at se på, og håndtering skal være kort og sjælden. Mørk farve er tegn på stress, kulde eller sygdom, men er normal om morgenen, mens dyret varmer sig.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Alder ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret. Hannen kendes på den tykkere halerod; arten har ingen snudetap. En hun, der har været sammen med en han, kan føde uden varsel, også længe efter at hun sidst var sammen med en han, fordi hunner kan gemme sæd.

PARRING

Parring i fangenskab er ikke dokumenteret for arten. Før hunnen til hannens terrarie under opsyn, og skil dyrene straks, hvis hunnen afviser hannen, eller hannen bliver voldsom. Dyrene skal kun mødes til parring.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten er levendefødende, så der lægges ingen æg, og der er ikke brug for en æglægningskasse. Antal unger pr. kuld og antal kuld pr. år er ikke dokumenteret for arten; boksens 2-18 unger er tallet for *T. ellioti*. Drægtige hunner skal have rigelig føde og ekstra kalk.

INKUBATION

Der er ingen inkubation. Drægtighedens længde er ikke dokumenteret for arten; boksens 90-160 dage er tallet for *T. ellioti*. Hunnen skal under hele drægtigheden have nattefaldet og nattetågen. Føder hun ikke til tiden, eller bliver hun mørk, slap og holder op med at æde, skal hun til en dyrlæge med erfaring i krybdyr.

Læs mere: Inkubation af æg

OPDRÆT AF UNGER

Opdræt af unger er ikke dokumenteret for arten. Som udgangspunkt skal hver unge holdes for sig i et tæt beplantet terrarie med samme klima som de voksne og have bananfluer, små fårekyllinger og springhaler hver dag. Forstøv ungerne blidt i en fin tåge, så øjnene ikke tager skade. Et tydeligt nattefald er særlig vigtigt for unger.

Sundhed og typiske fejl

Typiske problemer og fejl i pasningen:

- Overophedning og forbrændinger ved en solplads, der er for varm eller sidder for tæt på pæren. Kamæleoner kan få forbrændinger uden at flytte sig fra varmen.
- Luftvejsinfektioner og infektioner i mund og bihuler ved stillestående luft eller for våde flader. Tegn er slim, gaben og vejrtrækning med åben mund.
- Knoglesvind (MBD) ved for lidt UVB eller kalk: bløde kæber og skæve lemmer.

- Sår og skimmel på fødderne af grene, der er våde hele tiden.
- Dårlig søvn og svækket immunforsvar, når nætterne er for varme eller for lyse.
- Dehydrering ved manglende dråber at drikke af.

Levetiden er ikke dokumenteret; boksens 3-5 år er et skøn. Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr ved ophørt fødeindtagelse, mørk farve, slaphed eller åndedrætsbesvær.

Læs mere: Typiske sygdomme og tegn på sygdom

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.